

HET KLASMUSEUM

HOE SCHRIJF JE EEN GOEDE MUSEUMTEKST?

LEIDRAAD BIJ PRAKTIJKVERHAAL

een CAMPAGNE VAN

[vlaams
ta·len·plat·form]
laat talen spreken

Vlaamse
overheid

LEERJAAR

Tweede graad: leerjaar 3/4

LEERDOEL

De leerlingen leren een korte informatieve tekst schrijven. Daarvoor leren ze werken met een schrijfstappenplan. Door dat stappenplan te gebruiken als structuur van deze les, voeren de leerlingen elke stap grondig uit en internaliseren ze het plan voor volgende schrijftaken.

SCHRIJFDOEL

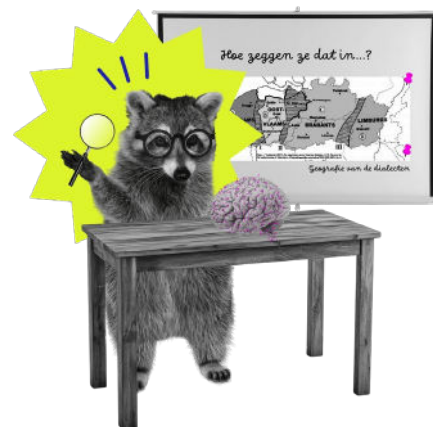
De leerlingen leren een korte informatieve tekst opstellen om van hun klas een museum te maken tijdens de opendeurdag.

DISCLAIMER

Deze downloadbare lesfiche is een beknopte leidraad bij het praktijkverhaal op www.klimintaal.be. Bezoek de website voor meer uitleg en extra tips.

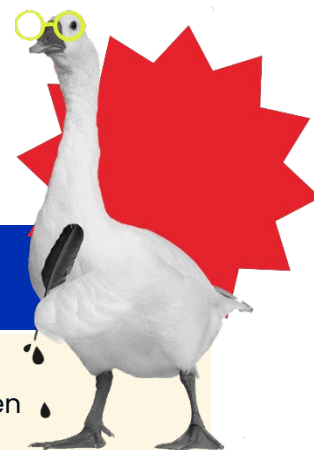
Didactische Principes

De lessen van *Klim in taal* zijn opgebouwd rond zes didactische principes. Hieronder vind je een overzicht van hoe je de principes kunt toepassen in de les. Op de website vind je meer uitleg en praktische vragen bij elk principe.

 BETEKENISVOL	Je leerlingen schrijven niet zomaar iets – hun tekst komt echt terecht bij de bezoekers van de opendeurdag. Dat geeft zin en richting aan wat ze leren. Je bespreekt op voorhand enkele voorbeeldteksten met je leerlingen, wat heldere verwachtingen creëert.
 EXPLICIETE INSTRUCTIE	Je geeft leerlingen expliciete instructie over hoe ze hun schrijftaak kunnen aanpakken. Je legt het schrijfstappenplan stap voor stap uit volgens het GRRIM-model. Door aan <i>modeling</i> te doen, maak je concreter wat je verwacht.
 INTERACTIE	Je leerlingen denken samen na over hun teksten en geven elkaar gerichte feedback met een duidelijke rubric.
 ONDERSTEUNING EN UITDAGING	Die hulpmiddelen zorgen voor structuur en maken duidelijk wat jij van je leerlingen verwacht – zowel van het proces als van het eindresultaat. Je kunt de ondersteuning verhogen of afbouwen naargelang de noden van je leerlingen. Door tijd te maken voor feedback en herschrijven, kunnen leerlingen hun schrijfproces en schrijfproduct bijsturen.
 MOTIVATIE	Tijdens de les krijgen ze kansen om steeds zelfstandiger te werken. Die balans tussen ondersteuning en uitdaging creëert succeservaringen.
 TRANSFER	Het schrijfstappenplan is toepasbaar voor andere schrijfoopdrachten. Door tijd te maken om het stappenplan grondig en stapsgewijs aan te leren, kunnen je leerlingen ernaar teruggrijpen voor andere schrijftaken, ook buiten de taalles of zelfs buiten de school.

UITVOEREN VAN DE LES

Fase	
Voor het schrijven	1. Voorkennis activeren ➔ Start met een klasgesprek over wat een museum is en wat je daar ziet. Koppel deze les indien mogelijk aan een museumbezoek, zodat leerlingen er al op voorhand mee kennism gemaakt hebben. Richtvragen ➔ Wat is een museum? Ben je al eens in een museum geweest, of loop je er soms voorbij? Wat kun je allemaal zien in een museum? ➔ Over wat of wie zou jij graag een museum bezoeken? Wat maakt iets museumwaardig? Waarom krijgen sommige voorwerpen een plakkaatje? ➔ Kunnen we onze eigen school zien als een museum? Welke plekken of voorwerpen vinden we belangrijk, grappig, bijzonder? Wat zou een bezoeker hierover moeten weten? ➔ Weet je iets over hoe zulke museumtekstjes geschreven worden? Bespreek wat een duidingstekst is en welke informatie belangrijk is om te delen over een object. Koppel woordenschat aan de thema's (vb. museum, tentoonstelling, geschiedenis, erfgoed). 2. Schrijfdoel vastleggen ➔ Leg uit dat de leerlingen een tekst zullen schrijven over een voorwerp dat veel voor hen betekent en dat ze zelf meebrengen. Deze tekstjes worden gepresenteerd op de opendeurdag. ➔ Bespreek klassikaal enkele modelteksten om duidelijk te maken waar een goede duidingstekst aan moet voldoen (vb. titel, beschrijving, interessante details, objectieve toon). Richtvragen ➔ Wat staat er allemaal in zo'n tekstje? De naam van het voorwerp en van de kunstenaar, de plaats waar het gemaakt is, hoe het voorwerp eruitziet en welke kleuren of vormen opvallen, wat het kunstwerk speciaal maakt ...

	➡ Hoe lang is zo'n tekstje eigenlijk? Het mag niet te lang zijn, want dan wordt het saai, maar het moet ook genoeg informatie bevatten om het kunstwerk beter te begrijpen. ➡ Hoe kunnen we ons tekstje boeiend maken? We zien hier bijvoorbeeld leuke weetjes staan over het voorwerp. ➡ Wat valt er op aan de zinnen in het tekstje? Ze zijn niet te lang, zodat we het tekstje makkelijk kunnen lezen. 3. Schrijfstappenplan ➡ Leg het stappenplan uit: 'Ik denk', 'Ik schrijf', en 'Ik reviseer'. Geef elke leerling een stappenplan zodat ze hier tijdens het schrijven op kunnen terugvallen. ➡ Bespreek dat schrijven niet in 1-2-3 gebeurt: om een goede tekst te schrijven, moet je vaak ook herschrijven. Je kunt je eigen tekst herlezen om te kijken wat er beter kan, of je kunt de tekst door iemand anders laten lezen. Zo weet je of alles duidelijk is.
Tijdens het schrijven	Gebruik het stappenplan als vertrekpunt tijdens de volledige schrijfo opdracht. Door het regelmatig expliciet te gebruiken, creëer je een duidelijke houvast voor je leerlingen. 1. Ik doe het voor (modeling) ➡ Toon stap voor stap hoe je een informatieve tekst schrijft. Denk hardop en modelleer hoe je de tekst plant, welke details je kiest en hoe je de tekst boeiend maakt. Voorbeeld <i>Nu ga ik even modelleren. Dat betekent dat ik dit ik toon en vertel wat ik doe. Let dus goed op, want straks is het aan jullie.</i> <i>Als ik wil beginnen met een duidingstekstje, moet ik eerst bedenken wat ik allemaal wil vertellen. Wat is belangrijk om te weten over mijn koffiemok? Misschien dat hij een beetje beschadigd is aan de rand. Maar is dat belangrijk voor de lezer?</i> <i>Het belangrijkste vind ik om te vertellen dat ik de mok van mijn oma gekregen heb. Dat schrijf ik al op. Ik schrijf ook op dat ik er elke dag koffie uit drink. Dat de mok wat beschadigd is, schrijf ik niet op. Dat laat ik weg.</i> <i>De mok is gemaakt in Mielno, het dorpje aan de kust van Polen waar mijn oma geboren is. Daar heb ik nog veel herinneringen aan als ik uit de mok drink. Niet alle lezers zullen weten waar Mielno ligt.</i>

Ik vind het belangrijk om daar wat meer uitleg over te geven. Ook dat schrijf ik dus op.

...

2. Wij doen het samen (begeleiding)

- ➡ Samen met de leerlingen schrijf je een voorbeeldtekst. Vraag hen mee te denken over hoe je het boeiend kunt maken en wat belangrijk is voor de lezer.

Voorbeeld

Ik weet nu wat ik wil vertellen over de mok. Maar hoe maak ik daar een tekstje van? We moeten nu goed nadenken over hoe we het willen vertellen.

Ik schrijf: "Dit is een koffiemok." Is dat een goede zin om mee te beginnen? Kijk eens naar de succescriteria van een goed duidingstekstje.

Klopt, het is belangrijk dat we onze lezers nieuwsgierig maken. Dat doen we niet met deze zin. Hoe kan ik mijn lezer nieuwsgierig maken? Ja, door iets verrassends te vertellen of door een vraag te stellen. Ik probeer het opnieuw. "Ooit al Poolse koffie gedronken?" Dat klinkt al veel beter!

Hoe kunnen we deze zin duidelijker maken? Is dit het juiste woord?

Laat leerlingen zinnen herschrijven om ze duidelijker en interessanter te maken.

3. Jij doet het zelf (zelfstandig schrijven)

- ➡ Laat de leerlingen hun eigen tekst schrijven over een voorwerp uit hun klas. Ze gebruiken het schrijfstappenplan en hun notities om de tekst op te bouwen.
- ➡ Zorg ervoor dat ze na het schrijven feedback krijgen van hun klasgenoten en hun teksten herzien op basis van deze feedback.

**Na
het schrijven**

1. Feedback en revisie

- Laat leerlingen hun tekst voorlezen en elkaar feedback geven met behulp van een rubric.
- Loop rond en stel vragen om het feedbackproces te begeleiden.

Richtvragen

- Welke feedback heb je gekregen? Begrijp je de feedback?
- Hoe heb je dat aangeduid en opgeschreven?
- Hoe ga je je tekst beter maken?

2. Reflectie

- Bespreek wat er goed ging en wat beter kon. Laat leerlingen reflecteren op het proces van schrijven en herschrijven.
- Benadruk dat schrijven altijd een proces is van verbeteren.

VERWERKING

Wil je deze les inbedden, de inhoud verder verdiepen of sterke leerlingen blijven uitdagen? Bezoek de schrijfkamer van de taalboomhut op www.klimintaal.be en ontdek alle verschillende mogelijkheden voor jouw klas!

WWW.KLiMiNTAAL.Be

een CAMPAGNE VAN

Vlaamse
overheid

